

EEN GESPREK OVER KEUZES MAKEN TUSSEN VERSCHILLENDE BEHANDELOPTIES

OPENER

DOEL: Algemene toestand exploreren, ontspannen en vertrouwde omgeving creëren.

- ▶ 'Hoe gaat het met jou?', 'Hoe voel je je?'

MEEDELEN SLECHT NIEUWS

DOEL: Duidelijke informatie geven over verandering in gezondheidstoestand, empathisch.

- ▶ Wees eerlijk en direct
- ▶ Maak ruimte voor emoties
 - Exploreer actief emoties:
 - 'Je ziet er geschrokken uit.', 'Ik merk dat dit nieuws je triest maakt.'
 - Beantwoord emoties niet met feitelijke informatie
 - Valideer emoties
 - 'Het is normaal dat dit nieuws je van slag maakt.'
- ▶ Hou stiltes

Waarschuw dat slecht nieuws volgt, dit vermindert het shockeffect.

STEP BACK

VAT SAMEN: 'We weten nu wat het probleem is, we bekijken nu samen wat we kunnen doen.'

BEWUST MAKEN DAT ER OPTIES ZIJN

DOEL: De patiënt begrijpt dat er meerdere opties zijn en waarom het belangrijk, maar ook veilig is dat hij/zij een rol opneemt in de beslissing.

- ▶ Creëer inzicht in de mogelijkheid van meerdere opties: wees eerlijk over het beslissingsproces
- ▶ Maak duidelijk dat er een keuze gemaakt kan worden:
 - Persoonlijke voorkeur: 'Behandelingen hebben verschillende gevolgen, sommige zullen voor jou meer van belang zijn dan voor anderen.'
 - Effectiviteit: patiënten zijn zich vaak niet bewust van onzekerheden binnen geneeskunde. Durf hier open over te communiceren: 'Uitkomsten op individueel niveau zijn onvoorspelbaar.'
- ▶ Benadruk het team-aspect: 'We maken deze beslissing samen: je staat hier niet alleen voor. Ik ben er om je te helpen.' (team-talk)

Wees je ervan bewust dat patiënten het presenteren van opties soms verkeerdelijk linken met een vorm van onwetendheid of incompetentie.

NOOD AAN INFO EN PARTICIPATIE EXPLOREREN

DOEL: Toestemming vragen.

- ▶ 'Vind je het oké dat we samen de verschillende mogelijkheden overlopen?'
- ▶ 'Hoeveel info over de behandelingen en het verdere verloop van de ziekte zou je graag krijgen?'

Wijst de patiënt je voorstel meteen af? Ga goed na wat hier de reden voor kan zijn. Weet dat deze nood gedurende het ziekteverloop kan wijzigen.

Denk ook aan minder expliciete signalen die kunnen aantonen dat de patiënt graag betrokken wordt.

CHOICE TALK

BEFORE YOU TELL, ASK

VERVOLG - EEN GESPREK OVER KEUZES MAKEN TUSSEN VERSCHILLENDE BEHANDELOPTIES

EXPLOREER VOORKEUREN

DOEL: De zorgverlener begrijpt waar de patiënt nood aan heeft, wat hij/zij belangrijk vindt.
De patiënt voelt zich betrokken.

- ▶ Leg uit waarom je vragen stelt
- ▶ Stel open vragen
 - *'We hadden het zonet over de resultaten van de recente onderzoeken: dat was geen goed nieuws. Wat betekent dit nieuws voor jou?'*, *'Hoe komt dit nieuws binnen?'*
 - *'Wat is voor jou belangrijk in het verder bepalen van de stappen?'*
 - *'Wat verwacht je op dit moment van een behandeling?'*
 - *'Waar maak je je zorgen over?'*, *'Waar heb je angst voor?'*
 - *'Wat is voor jou belangrijk bij de keuze van therapie?'*
 - *'In welke mate is je familie op de hoogte van jouw voorkeuren en wensen?'*
- ▶ Pas de vragen aan naar het stadium
 - *'Nu je zeker wordt, hoe ver wil je gaan om meer tijd te winnen?'*
 - *'Hoe vaak wil je nog naar het ziekenhuis komen?'*
 - Ga tijdig het gesprek aan over 'wat als je zeker wordt'; voer dit samen met mantelzorg(er)s
 - Weest niet bang om een palliatief traject aan te halen
- ▶ Luister actief

BEFORE YOU TELL, ASK

OPTIES VOORLEGGEN

DOEL: De patiënt heeft een goede notie van de mogelijkheden.

- ▶ Splits de info op in kleine 'verteerbare' deeltjes
- ▶ Wees zo concreet mogelijk, vermijd technische details
- 💡 *Kom terug op elementen uit het exploratiegesprek*
- ▶ Vermijd eenrichtingsverkeer
- ▶ Lijst opties op, werk visueel
- ▶ Hou het neutraal, maar spreek voorkeuren uit wanneer de vraag komt

OPTION TALK

VAT SAMEN EN EVALUEER

DOEL: De patiënt heeft alles begrepen, de zorgverlener heeft dit nagevraagd.
De patiënt weet hoe het nu verder gaat.

- ▶ Vat samen en vraag de patiënt om de info in eigen woorden te herhalen (teach back)
- ▶ Sta open voor vragen
- ▶ Leg de volgende stappen uit: geef het nodige info-materiaal mee + de **question prompt list**, en wijs de contactpersoon aan

EEN GESPREK WAARIN BESLIST WORDT OVER DE BEHANDELING

OPENER

DOEL: Algemene toestand exploreren, ontspannen en vertrouwde omgeving creëren.

- ▶ 'Hoe gaat het met jou?', 'Hoe voel je je?'

NAAR EEN BESLISSING OVERGAAN

DOEL: Het is duidelijk dat de patiënt klaar is om samen een beslissing te nemen.

- ▶ 'Hoe heb je de voorbije periode ervaren?'
- ▶ 'Ben je klaar om een keuze te maken?'
 - 'Heb je nood aan meer tijd?'
- ▶ 'Welke vragen heb je nog?'
 - Vraag actief naar wat de patiënt heeft aangeduid in de **question prompt list!**

FOCUS OP VOORKEUREN

DOEL: De patiënt en zorgverlener weten wat belangrijk is bij het nemen van een beslissing.

- ▶ 'Wat is voor jou nu het belangrijkste?'
- ▶ 'Welke optie heeft jouw voorkeur? Waarom?'
- ▶ Luister actief

DECISION TALK

HET NEMEN VAN DE BESLISSING

DOEL: Er wordt een gedeelde beslissing genomen.

- ▶ Lijst de opties opnieuw op
- ▶ De voorkeur van de patiënt wordt besproken, aangevuld met de expertise van de arts

BESLISSING EVALUEREN

DOEL: De patiënt en arts overlopen de gedeelde beslissing.

De patiënt weet hoe de behandeling nu verder verloopt.

- ▶ Vat de beslissing samen en vraag de patiënt om de beslissing in eigen woorden te herhalen (teach back)
- ▶ Sta open voor vragen
- ▶ Leg de volgende stappen uit: geef nodig info materiaal mee, wijs contactpersoon aan